

Espoon kaupungin lausunto Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen verkoston kehittämisestä

Espoo pitää hyvänä pääperiaatteita, joita palveluverkon suunnittelussa on esitetty:

1. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella säilytetään alueellisesti kattava palvelujen verkosto. Palvelutarpeen kasvu edellyttää lähipalveluita kuntakeskusten ulkopuolella myös tulevaisuudessa.
2. Digitaalista asiointia ja kotiin vietäviä palveluja lisätään laajasti hyvinvointialueen palveluissa. Palvelujen aukioloaikoja laajennetaan. Puhelinasiointi säilyy yhteydenottotapana. Koko alueella tarjotaan laajasti liikkuvia palveluja.
3. Terveysasemapalveluja tarjotaan jatkossa terveysasemilla ja lähiterveysasemilla. Terveysasemilla on lähiterveysasemia laajempi palveluvalikoima. Toimipisteiden määrä säilyy lähes nykyisellään.
4. Laajan palvelun perhekeskuksien määrää lisätään. Uusien perhekeskusten perustamisen yhteydessä lähialueen neuvoloiden toiminta siirtyy lähtökohtaisesti perhekeskuksiin. Lisäksi palveluja tarjotaan alueellisissa toimipisteissä, kotiin vietynä ja kouluilla.
5. Suun terveydenhuollon palveluja, aikuisten sosiaalipalveluja, mielenterveys- ja päihdepalveluja sekä kuntoutuksen palveluja kootaan nykyistä suurempiin ja toiminnallisesti vahvempiin yksiköihin.
6. Vuodeosastotoimintaa keskitetään sairaalakampusten läheisyyteen ja osa vuodeosastoista muutetaan arviointiyksiköiksi. Sairaalapalveluja kehittäessä tehdään tiivistä yhteistyötä HUS-yhtymän kanssa.
7. Pelastus- ja ensihoitopalvelujen palveluverkko muodostuu pää- ja sivutoimisista paloasemista sekä sopimuspalokuntien asemista. Palveluverkkoa tukee yhteistyö naapuripelastuslaitosten kanssa.

Länsi-Uudenmaan väestö kasvaa, vanhenee ja monikulttuuristuu. Muutokset koskevat erityisesti Espoota, jossa väestönkasvu ja vieraskielisten osuudet ovat suurimpia. Vieraskielisten palveluiden järjestämiseen on kohdennettava riittävästi resursseja, sillä ne vievät verrattain enemmän aikaa kuin suomen- ja ruotsinkielisten palvelut. On toivottavaa, että kolmikielisyys näkyy myös hyvinvointialueen palveluissa, kuten se on käytössä myös Espoon kaupungilla. Espoon suurimmat kaupunginosat ovat suurempia kuin osa hyvinvointialueen kunnista. Väestön painopisteet ja kehitys tulee ottaa lähtökohdaksi myös hyvinvointialueen palveluverkkosuunnittelussa. Merkittävä osa kasvusta on tarkoitus ohjata runkoyhteyksien varrelle, parhaiten saavutettavissa oleville alueille. Kun palveluverkkoa ja siihen liittyviä ratkaisuja suunnitellaan, on henkilöautoilun lisäksi otettava huomioon julkisen liikenteen saavutettavuus kohteisiin. Hyvinvointipalveluiden verkon kehittämisen tulee tukea palveluiden kestävästä saavutettavuudesta niin, että palvelut sijoittuvat hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja -solmukohtien ääreen. Palveluiden suunnittelussa on pyrittävä huomioimaan kuntalaisilla joustavat palveluketjut eri toimijoiden välillä eli esimerkiksi opiskelijahuoltopalvelut tulee jatkossakin järjestää lain edellyttämällä tavalla yhteisöllisenä opiskelijahuoltona oppilaitoksessa tai sen välittömässä läheisyydessä. Yhteistyö ja tilannekuvan luominen yhdessä kaupungin kanssa on näiltä osin tärkeää.

Esityksessä viitataan, että väestötiedoissa on käytetty tilastokeskuksen tietoja. Tilastokeskuksen tiedot ovat väestöennusteen osalta virheellisiä kaikkien isojen kuntien

osalta. Tämä suuria kaupunkeja koskeva ongelma on ollut tiedossa jo pitkään ja tästä syystä Espoo, Helsinki ja Vantaa tuottavat itse niitä koskevat väestöennusteet. Ero Tilastokeskuksen ennusteen ja Espoon kaupungin ennusteen välillä on vuonna 2030 noin 8 000 asukasta ja vuonna 2040 noin 30 000 asukasta. Lisäksi esimerkiksi ikääntyneiden +65-vuotiaiden määrä kasvaa Espoossa 15 000 jo 2035 mennessä, ollen silloin noin 65 000. Nämä tiedot tulee korjata välittömästi ja ottaa myös huomioon verkoston palveluita suunniteltaessa. Kyse on siis palvelutuotannon näkökulmasta merkittävästä erosta. Palvelustrategiatyössä olisi syytä Espoon osalta käyttää Espoon kaupungin väestöennustetta, joka on saatavilla osoitteessa aluesarjat.fi.

Vieraskielisen väestön osalta tietopohjana olisi syytä käyttää uutta Uudenmaan maakunnan vieraskielisen väestön ennustetta vuosille 2022–2040. Julkaisu on saatavilla osoitteessa: <https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/uudenmaan-maakunnan-vieraskielisen-vaestonennuste-vuosille-2022-2040>

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja Espoon kaupungin tulee tehdä tiivistä yhteistyötä toimitilaverkon kehittämisessä. Yhteistyöllä varmistetaan erityisesti parhaan saavutettavuuden alueilla tarvittavat hyvinvointialueen tilavaraukset ja tilaverkoston kehittäminen. Lisäksi yhteistyöllä varmistetaan, että kaupunki pystyy ajoissa käynnistämään ja varmistamaan kiinteistöjen uudet käyttömahdollisuudet. Palveluverkkosuunnitelmassa oli esitetty alustavasti erityisesti joidenkin terveysasemien poistumista käytöstä (Leppävaaran, Kivenlahden ja Matinkadun terveysasema).

Hyvinvointialueen tulee ylläpitää yhdessä kaupungin kanssa myös pitkän tähtäimen suunnitelmaa tarvittavien tonttien varmistamiseksi toimitilaverkon tarpeisiin. Kaupunki luovuttaa jatkossakin Y-tontit ensisijaisesti espoolaisten tarpeisiin. Hankkeiden toteuttaminen saattaa edellyttää asemakaavoitusta tai asemakaavan muutosta, jolloin se on huomioitava hankkeiden aikataulussa. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tulee sitoutua hankkeisiin ja suunnitteluun alusta lähtien.

Hyvinvointialueen palveluverkkoluonnoksessa mainitaan, että hyvinvointialueen hallinnon toimitilat keskittyvät Espooseen. Yhtenä vaihtoehtona on nostettu toimitilojen sijoittuminen Espoon keskukseen suunnitteilla olevaan Espoolaisten taloon. Kaupunki odottaa hyvinvointialueen päätöstä asiasta ja sitoutumista hankkeeseen mahdollisimman pian, jotta voidaan varmistaa molempien osapuolten tilatarpeet ja tavoitteet tilaratkaisuille.

Palveluverkkoluonnoksesta puuttui kokonaan maininta Espoon kaupungin rakennuttamasta Matinkylän uudesta paloasemasta. Neuvottelut paloaseman siirtymiseen hyvinvointialueelle ovat jo käynnissä.